

«Der tiltrængtes et blad som vil være en ærlig talsmann for smaafolks sak»

Alfred Eriksen, grunnlegger av Nordlys i 1902

■ Dette skjer

■ Represen-tanter fra over 30 land kommer til VTS Symposium 2008. Fiskeri- og kystminister **Helga Pedersen** (Ap) vil åpne symposiet som omhandler globale trafikkovervåkingstjenester.

■ ANC-leder Jacob Zuma stilles for retten. Zuma er tiltalt for korrupsjon, svindel, hvitvasking og pengeutpressing.

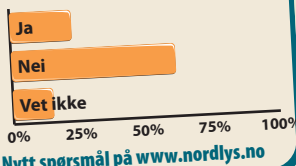
■ Prisutdelingen Teen Choice Awards holdes i Los Angeles

■ Statistisk sentralbyrå legger fram tall om godstransport med lastebil over grensen

■ Urfremføring av Ståle Kleibergs David and Bathsheba i Nidarosdomen.

NETTOPP NÅ

Kommer du til å følge med på OL i Beijing?

Nytt spørsmål på www.nordlys.no

■ Apropos

Idrettsfest med bismak

De internasjonale journalistene som skal dekke de olympiske sommerlekene i Kina, får likevel fri tilgang til internett. IOC-toppene skjønnte at de hadde gjort noe dumt da de hadde godkjent at kinesiske myndigheter stengte tilgangen til hjemmesidene blant annet til internasjonale organisasjoner som Amnesty og Human Rights Watch.

Press på kinesiske myndigheter førte til at de lovet å leve opp til det løftet da de ble tilkjent lekene, full pressefrihet så lenge de varer. Noe annet ville vært en skam, også for den internasjonale olympiske komiteen.

Det var riktig av IOC å tildele Kina årets sommerleker. Det er slutt på den tiden da verdens mest folkerike land var isolert fra resten av verden.

Internasjonale korrespondenter har kunnet arbeide friere i Kina i år enn noen gang tidligere. Derfor er også det internasjonale søkelyset mot Kinas brudd på menneskerettighetene sterkere enn tidligere.

Kina er et diktatur med markedsøkonomi. Det kan ikke vare evig. Derfor skjer det en utvikling mot et mer åpent og fritt samfunn. Men det er langt igjen, svært langt.

Av Tor Axelsen, ANB

LØGN: Fiskerinæringen leter med lys og lykter for å få vekk stempelet som miljøsynder. Det blir det historieforskning av.

Forvalter vi villaksens undergang?

PÅ DEN 3. SIDE

Av **Janne Sollie**, direktør i Direktoratet for naturforvaltning

Rømt oppdrettslaks og innførsel og spredning av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* er to faktorer som hver for seg har potensial til å utrydde villaksen i Norge. Begge er biefekter fra Norges nest største eksportnæring – fiskeoppdrett.

Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) har i den seinere tid formidlet hvor gode de er på verdiskapning og miljøhensyn. Det hevdes at oppdrettsnæringen har gjort og gjør store investeringer på miljøsidene. Samtidig sier næringen at de urettmessig henges ut som miljøsyndere av en miljøforvaltning som ikke tar på alvor alle de andre påvirkningsfaktorene, som i sum er mye verre. Oppdrettsnæringen mener den er blitt en syndebukk for villaksens problemer og utfordringer.

Vi forstår godt at FHL leter med lys og lykte etter halmstrå som kan bidra til å bedre et frynsete miljørykte. Samtidig inneholder avisinnleggene alvorlige beskyldninger og påstander som tenderer mot historieforskning, eller i beste fall bygger på uvitenhet.

Oppdrett brakte gyroen

Den norske produksjonen av laksesmolt var for liten da veksten i oppdrettsnæringen startet på begynnelsen av 1970-tallet. Smolt ble derfor importert fra Sverige hvor *G. salaris* var vanlig forekommende i smoltanleggene. På denne måten har oppdrettsnæringen ubevisst innført *G. salaris* til Norge.

For oss som kjenner historien blir det derfor svært underlig å lese FHL sine påstander om at miljøforvaltningen har importert gyro-smittet fisk til Norge, og spredd den til en rekke vassdrag gjennom kultiveringsvirksomhet.

Lakseparasitten *G. salaris* koster samfunnet i gjennomsnitt 300 millioner kroner årlig. Norske miljømyndigheter fører en intens kamp både for å skaffe til veie ressurser og forståelse for å utrydde parasitten og begrense dens utbredelse. Oppdrettsnæringen, som nå

ILA-smittet oppdrettslaks utgjør en alvorlig trussel mot fra før av hardt pressede villaksbestander i regionen.

markedsfører at de tar miljøansvar, betaler ikke en krone av kostnaden.

Holdes ikke i merdene

Havbruksnæringen har gjort og gjør en betydelig innsats for å begrense rømming av oppdrettsfisk. Ifølge FHL er det nå 99,7 prosent av fisken som *aldri* rømmer.

Ved utgangen av 2007 sto det vel 275.000.000 oppdrettsfisk i merder langs kysten. Antall villaks som kom inn til norskekysten i 2007 var estimert til 470.000 fisk. Det betyr, hvis vi legger FHL sine tall til grunn, at det rømte nesten dobbelt så mange oppdrettsfisk som antall villaks som kom inn til kysten i fjor.

Fiskeridirektoratets overvåkning viser at innslaget av rømt oppdrettsfisk på gyte-plassene i gjennomsnitt har variert mellom 11 og 18 prosent fra 2000 og fram til i dag. Tallene viser at innslaget av rømt oppdrettsfisk i gytebestandene er altfor høyt. På kort sikt vil dette føre til kraftig reduksjon av laks i våre vassdrag. På lang sikt vil det føre til utryddelse av de ville laksebestandene. Innslaget av rømt oppdrettslaks i gytebestandene må ligge under fem prosent

hvis vi skal unngå skade på villaksbestandene.

Rømt oppdrettslaks utgjør også en stor trussel når det gjelder spredning av sykdommer og andre parasitter enn *G. salaris*. Nylig har det i Troms vært en større rømming av oppdrettslaks som er smittet med den alvorlige sykdommen Infeksiøs Lakseanemi (ILA). ILA-smittet oppdrettslaks utgjør en alvorlig trussel mot fra før av hardt pressede villaksbestander i regionen.

Må ta miljøansvar

FHL har rett i at det ikke bare er oppdrettsnæringen som påvirker våre ville laksebestander negativt. Situasjonene er imidlertid slik at de andre påvirkningsfaktorene har miljøforvaltningen god kontroll med, takket være et godt samarbeid med ansvarsbevisste sektorer som tar miljøansvar. Industri med forurensende utslipp har måttet investere i kostnadskrevenne renseanlegg som stadig må oppgraderes i tråd med ny teknologi og nye krav. Strømprodusenter går glipp av store inntekter når vann som kunne gitt åtte TWH slippes utenom kraftverkene for å sikre villaksen nok vann i elvene. Miljøforvaltningen kal-

ker forsurede laksevassdrag for 40 millioner i året, og laksefiskere i sjø og vassdrag har måtte tåle betydelige innskrenkninger i fisketid og beskatning de seinere år.

FHL bør ikke lenger fornekte negative effekter av fiskeoppdrett, de må slutte å bortforklare problemer og legge skylden på andre. På sikt vil det lønne seg for næringen å gå offensivt ut og være med på å løse de miljøproblemene de forårsaker.

En av rollene til Direktoratet for naturforvaltning (DN) er å være pådriver for å få de ulike sektorene til å ta miljøansvar slik at vi i et fore-var perspektiv kan ha en bærekraftig utnyttelse av våre ressurser. Rømt oppdrettslaks og *G. salaris* har hver for seg potensial til å utrydde villaksen. DN har et svært godt samarbeid med de andre sektorene, og ønsker et tilsvarende samarbeid med oppdrettsnæringen.

Skal det være mulig må næringen vedkjenne seg problemene de selv er sterkt medvirkende til, og virkelig ta ansvar for å finne løsninger.

Slik situasjonen nå er, kan det se ut som om DN er satt til å forvalte villaksens undergang.

Putt drikkekartongene sammen med annen kartong i lettkartongposen. Knyt igjen med dobbel knute.

REMIKS

Drikkekartong